

Regeringsuppdrag

Rapport

Internrevision och intern styrning och kontroll 2024

Redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll under 2023

EKONOMISTYRNINGSVRKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2024-03-26

Dnr: 2023-06243

ESV-nr: 2024:29

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Alexandersson

Förord

Med den här rapporten lämnar Ekonomistyrningsverket den redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll som myndigheten årligen ska lämna till regeringen enligt 7 § 5 förordningen (2016:1023) med instruktion för Ekonomistyrningsverket. Rapporten avser 2023.

Annika Alexandersson, Patrick Freedman och Tomas Kjerf har tagit fram rapporten.

Stockholm

2024-03-26

Clas Olsson

Generaldirektör

Annika Alexandersson

Utredare

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Inledning	6
1.1 Bakgrund och syfte med redovisningen	6
1.1.1 Redovisningen är avgränsad till internrevisionsmyndigheter	6
1.2 Genomförandet av undersökningen	7
1.3 Rapportens disposition	7
2 Myndigheternas interna styrning och kontroll	9
2.1 Säkerställd intern styrning och kontroll	9
2.1.1 Betyggande intern styrning och kontroll	9
2.1.2 Följsamhet till regelverket för intern styrning och kontroll	11
2.2 Bedömningen av intern styrning och kontroll	11
2.2.1 Vad som legat till grund för bedömningen	11
2.2.2 Ändamålsenligt i uppföljning och bedömning	13
2.2.3 Arbetet mot korruption	14
2.2.4 Styrelsemyndigheter med utskott	15
2.3 Risker i verksamheten	17
2.3.1 Arbetet med att identifiera risker	17
2.3.2 Myndigheternas väsentliga riskområden	19
2.3.3 Myndigheterna informerar om risker i verksamheten	20
3 Den statliga internrevisionen	22
3.1 Myndigheterna följer internrevisionsförordningen och har nytta av internrevisionen	22
3.1.1 Myndighetsledningen beaktar internrevisionens förslag	23
3.1.2 Myndigheten följer upp att åtgärderna blir genomförda	24
3.1.3 Råd och stöd som lämnas till myndighetsledningen av internrevisionen	24
3.1.4 Områden där råd och stöd lämnas av internrevisionen	26
3.2 Internrevisionens bedömningar av den interna styrningen och kontrollen	27
3.2.1 Internrevisionens granskning används inte som revisionsbevis	28
3.3 Myndigheternas riktlinjer för internrevisionen	28
3.4 Internrevisionens resurser	29
3.4.1 Resursmässigt små internrevisionsfunktioner	30
Bilaga 1 Myndigheter som ska följa internrevisionsförordningen	34
Bilaga 2 Frågorna till myndigheterna.....	36
Bilaga 3 Samlad bedömning från internrevisionen	43
Bilaga 4 Internrevisionens resurser.....	45
Bilaga 5 Förslag i externa kvalitetssäkringar.....	49
Ordlista.....	54

Sammanfattning

Med den årliga redovisningen över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll lämnar Ekonomistyrningsverket (ESV) ett underlag till regeringen för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen i statsförvaltningen är betryggande.

ESV bedömer att det system för intern styrning och kontroll som regeringen har inrättat genom de samverkande förordningarna medför att det i statsförvaltningen finns en ordning för intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

ESV konstaterar att myndigheterna uppger att de i allt väsentlig tillämpat bestämmelserna om intern styrning och kontroll och internrevision. Det finns endast ett fåtal avvikelser.

Myndigheternas väsentliga risker finns framför allt inom följande områden:

- effektivitet
- kompetensförsörjning
- säkerhetsskydd
- informationssäkerhet och dataskydd
- arbetsmiljö.

Vissa myndigheter har även beskrivit risker inom sakverksamheten.

ESV konstaterar vidare att nästan alla myndigheter lämnar en sammanfattande beskrivning i årsredovisningen av vad som har legat till grund för bedömningen av den interna styrningen och kontrollen.

När det gäller den statliga internrevisionen bedömer ESV att den fungerar väl för staten som helhet. Vidare bedömer ESV att internrevisionen är till nytta för myndighetsledningarna i deras arbete med att förbättra myndighetens interna styrning och kontroll.

ESV kan konstatera att resurserna för internrevision, beräknat som årsarbetskrafter, har ökat något jämfört med föregående år.

ESV:s bedömningar bygger på myndigheternas redovisning i årsredovisningarna, myndigheternas svar på ESV:s enkät, de rapporter som berör myndigheternas interna styrning och kontroll samt externa kvalitetsäkringar av myndigheternas internrevision som ESV har tagit del av.

1 Inledning

I detta kapitel redogör vi för syftet med redovisningen och dess avgränsningar (1.1), själva genomförandet (1.2) och rapportens disposition (1.3).

1.1 Bakgrund och syfte med redovisningen

Ekonomistyrningsverket (ESV) ska årligen lämna en redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll till regeringen.¹ Redovisningen är ett underlag för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.²

1.1.1 Redovisningen är avgränsad till internrevisionsmyndigheter

Redovisningen är avgränsad till de 73 myndigheter som ska följa internrevisionsförfordningen (2006:1228), de s.k. internrevisionsmyndigheterna.³ Dessa myndigheter ska även följa

- förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll, om förutsättningar för processen för intern styrning och kontroll samt riskhantering
- 2 kap. 8 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att bedöma om den interna styrningen och kontrollen fungerar betryggande.

Tabell 1 visar antalet myndigheter med internrevision och som andel av myndigheter inom den statliga redovisningsorganisationen⁴ (statsredovisningen).

Tabell 1. Internrevisionsmyndigheter

Myndigheter	2023	2022	2021	2020	2019
som ska följa internrevisionsförfordningen	73	72	71	71	69
som ingår i statsredovisningen ⁵	211	211	211	211	212
Andel internrevisionsmyndigheter ⁶	35 %	34 %	34 %	34 %	33 %

¹ 7 § 5 förordningen (2016:1023) om instruktion för Ekonomistyrningsverket.

² 2 § 1 förordningen (2016:1023) om instruktion för Ekonomistyrningsverket.

³ Myndigheter som inrättar internrevision på annan grund omfattas inte av denna utredning, exempelvis Regeringskansliet. Det gäller även myndigheter som omfattas av internrevision utan att myndigheten ska inrätta internrevision, exempelvis Sametinget.

⁴ 6 § förordningen (1994:1261) om statliga myndigheters redovisningssystem.

⁵ Exklusive myndigheter under riksdagen samt statschefens organ.

⁶ Redovisningen omfattar 5 av de 6 s.k. välfärdsmyndigheterna som ska sammanställa risker enligt 7 § förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Redovisningen omfattar även hälften av beredskapsmyndigheterna (34 av 67) som ska sammanställa en risk- och sårbarhetsanalys enligt 7 § 4 förordningen (2022:554) om statliga myndigheters beredskap.

Källa: Myndigheternas instruktioner, Högskoleförordningen (1993:100), Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen.⁷

Under femårsperioden 2019–2023 ser vi en liten ökning av antalet myndigheter med internrevision.

Av de 73 myndigheter som ska följa internrevisionsförordningen är 42 stycken styrelsemyndigheter, och övriga enrådighetsmyndigheter. Sveriges 16 statliga universitet utgör en större myndighetsgrupp inom styrelsemyndigheterna.

1.2 Genomförandet av undersökningen

ESV hämtar in den information som behövs för redovisningen från

- myndigheterna med frågor i en enkät om internrevision och intern styrning och kontroll⁸
- myndigheternas årsredovisningar om intern styrning och kontroll⁹
- myndigheter som granskar andra myndigheters interna styrning och kontroll¹⁰.

Till stor del är det internrevisionsmyndigheternas information och bedömningar som ligger till grund för redovisningen.

Information som omfattas av sekretess hämtas inte in. En internrevisionsmyndighets verksamhet omfattas helt av sekretess och ingår inte i redovisningen.¹¹ En annan myndighet ingår inte i redovisningen på grund av att den är nybildad under 2023.¹² Redovisningen omfattar i det följande 71 myndigheter.

Informationen i redovisningen analyseras när så är möjligt över en femårsperiod för att se förändringar över tid.¹³

1.3 Rapportens disposition

Resultatet av utredningen om myndigheternas interna styrning och kontroll och om den statliga internrevisionen redovisas i kapitel 2 respektive kapitel 3. Bilaga 1 anger vilka myndigheter som omfattas av redovisningen. Frågor till myndigheterna framgår av bilaga 2. I bilaga 3 visas exempel på de olika former för försäkran från internrevision som lämnas med den övergripande bedömningen till myndighetsledningen.

⁷ Ekonomistyrningsverket, Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen, <https://www.esv.se/rapportering/myndighetsregistret/>. Hämtad 1 mars 2024.

⁸ 32 § i förordningen (2016:1023) om instruktion för Ekonomistyrningsverket.

⁹ 2 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

¹⁰ Ekonomistyrningsverket, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Inspektionen för socialförsäkringen, Riksrevisionen och Statskontoret.

¹¹ Ingen information hämtas in från Säkerhetspolisen p.g.a. att informationen omfattas av sekretess.

¹² Utbetalningsmyndigheten.

¹³ Tillvägagångssättet att genomföra arbetet med redovisningen förändras över tiden och sedan 2020 har ESV undersökt möjligheten till ökad tillgänglighet till myndighetens information. Det har handlat om information från revisionsplaner och granskningsrapporter och nu senast från styrelsen beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens rapportering. Det senare skulle innebära att redovisningen kan redovisa ett ledningsperspektiv på nyttan av internrevision.

Internrevisionens resurser återfinns i bilaga 4. Förbättringsförslag från extern kvalitetssäkring av internrevision återfinns i bilaga 5.

2 Myndigheternas interna styrning och kontroll

I det här kapitlet redogör vi för myndigheternas interna styrning och kontroll. Det handlar om huruvida myndighetsledningen har säkerställt en betryggande intern styrning och kontroll (2.1), bedömningen av intern styrning och kontroll (2.2), och risker i verksamheten (2.3).

2.1 Säkerställd intern styrning och kontroll

Myndighetens ledning¹⁴ ska säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll enligt 4 § 4 i myndighetsförordningen (2007:515). För lärosäten gäller motsvarande bestämmelse i högskoleförordningen (1993:100).

2.1.1 Betryggande intern styrning och kontroll

Myndigheternas ledningar har i huvudsak säkerställt att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som de har bedömt fungerar betryggande.¹⁵

Tabell 2 visar hur många myndigheter som har redovisat en betryggande intern styrning och kontroll respektive hur många som har redovisat brister.

Tabell 2. Bedömning av den interna styrningen och kontrollen (antal myndigheter)

Bedömning	2023	2022	2021	2020	2019
Betryggande	67	66	67	66	59
Brist	4	5	3	4	11
Antal myndigheter	71	71	70	70	70

Källa: Myndigheternas årsredovisning.

Under perioden efter 2019 har antalet myndigheter som redovisar en betryggande intern styrning och kontroll legat relativt konstant.

¹⁴ Myndigheten leds enligt 2 § myndighetsförordningen (2007:515) av en myndighetschef (enrådighetsmyndighet) eller av en styrelse (styrelsemyndighet). Ingen nämndmyndighet är internrevisionsmyndighet.

¹⁵ Det är myndighetsledningen som avgör vad som är betryggande.

Myndigheterna redovisar att den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser, med undantag av följande fyra myndigheter som redovisar brister:

- Domstolsverket¹⁶ gör följande bedömning: ”Brist vid införandet av det nya systemet för personal- och löneadministration har påverkat möjligheterna att få fram personalstatistik.”
- Polismyndigheten¹⁷ bedömer att det förelegat ”Bristande tillgänglighet hos polisens kontaktcenter, PKC.”
- Skatteverket¹⁸ uttrycker att det funnits ”Brist i styrningen inom området hantering av information i diarieföringen.”
- Statens skolverk¹⁹ anger en brist ”i arbetet med informationssäkerhet.”

I samtliga fyra fall har bristen förelegat under hela 2023.

ESV är revisionsmyndighet (eller motsvarande) för granskning av vissa EU-medel.²⁰ ESV lämnar ett uttalande utan reservation om myndigheternas förvaltnings- och kontrollsystem för EU-medel, förutom för Länsstyrelsen i Västerbottens län²¹. Där finns brister i administrativa kontroller när det gäller upphandling.

Riksrevisionen har den 23 januari 2024 lämnat en revisionsrapport som berör intern styrning och kontroll. ”Statens institutionsstyrelse (SIS) har brister i sina styrdokument. Bristerna medför att myndigheten inte har en tillfredsställande intern styrning och kontroll för hantering och utbetalning för delar av verksamhetens kostnader.”²²

Riksrevisionen granskar myndigheter och bedömer om myndigheternas förvaltning följer tillämpliga regelverk. Riksrevision har i revisionsberättelserna inte uttalat att det har framkommit något som tyder på att internrevisionsmyndigheterna inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll. Nio av internrevisionsmyndigheterna har fått en revisionsberättelse med reservation, men som avsåg andra regelverk.

Inspektionen för socialförsäkringen och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen granskar myndigheter och kan då dra slutsatser om intern styrning och kontroll. I granskningar av Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som har publicerats

¹⁶ Domstolsverkets årsredovisning för 2023.

¹⁷ Polismyndighetens årsredovisning för 2023.

¹⁸ Skatteverkets årsredovisning för 2023.

¹⁹ Statens skolverks årsredovisning för 2023.

²⁰ Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län, Migrationsverket, Polismyndigheten, Rådet för europeiska socialfonden i Sverige, Statens jordbruksverk och Tillväxtverket. Sammanfattande information publiceras under april 2024 på esv.se under Publikationer.

²¹ ESV 2024:15, *Revisionsuttalande och årlig kontrollrapport 2024, Botnia Atlantica (ERUF)*. Dnr: 2023-04747-16.

²² Revisionsrapport – Granskning av intern styrning och kontroll av verksamhetens kostnader, Diarienummer 2023/0500.

under 2023 finns inga slutsatser om intern styrning och kontroll. Statskontorets myndighetsanalyser under året har inte heller omfattat någon internrevisionsmyndighet.

2.1.2 Följsamhet till regelverket för intern styrning och kontroll

Myndigheterna följer regelverket för intern styrning och kontroll med få avvikelser som är väsentliga för styrelsens eller myndighetschefens ledning av myndigheten.²³

Tabell 3 visar antalet myndigheter, utan respektive med, väsentliga avvikelser från regelverket.

Tabell 3. Följsamhet till regelverket (antal myndigheter)

Regelefterlevnad	2023	2022	2021	2020	2019
Utan väsentliga avvikelser	70	68	67	67	69
Med väsentliga avvikelser	1	3	3	3	1
Antal myndigheter	71	71	70	70	70

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 2 a (se bilaga 2).

Under femårsperioden 2019–2023 har nästan alla myndigheter redovisat att de har en förvaltning utan väsentliga avvikelser från regelverket för intern styrning och kontroll. Den enda redovisade avvikelserna för 2023 avser arbetet med riskanalys, åtgärder, uppföljning och dokumentation enligt 3–6 §§ förordningen om intern styrning och kontroll.²⁴

2.2 Bedömningen av intern styrning och kontroll

Myndigheten bör redovisa vad som har legat till grund för bedömningen av den interna styrningen och kontrollen enligt allmänna råd till 2 kap. 8 § tredje stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag²⁵.

2.2.1 Vad som legat till grund för bedömningen

Myndigheterna redovisar i årsredovisningen vad som har legat till grund för bedömningen av den interna styrningen och kontrollen.

Tabell 4 visar antalet myndigheter som har lämnat en sammanfattande redovisning av vad som har legat till grund för bedömningen av den interna styrningen och kontrollen.²⁶

²³ En avvikelse som är väsentlig för styrelsens eller myndighetschefens ledning av myndigheten påverkar exempelvis beslutet om arbetsordning eller verksamhetsplan.

²⁴ Statens skolverk.

²⁵ ESV:s allmänna råd till 2 kap. 8 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd (ESVFA 2022:1) om årsredovisning och budgetunderlag.

²⁶ Vad som legat till grund för bedömningen avgör myndighetsledningen men bedömningen bör omfatta åtgärder med anledning av redovisade brister och kan omfatta risker.

Tabell 4. Antal lämnade sammanfattande redovisningar (antal myndigheter)

Sammanfattande redovisning	2023	2022	2021	2020	2019
Lämnar en sammanfattande redovisning	70	67	68	70	69
Lämnar inte en sammanfattande redovisning	1	4	2	0	1
Antal myndigheter	71	71	70	70	70

Källa: Myndigheternas årsredovisningar.

Under femårsperioden 2019–2023 är det en hög andel av myndigheterna som har lämnat en sammanfattande redovisning i årsredovisningen av vad som legat till grund för bedömningen av intern styrning och kontroll.

Internrevisionen ska granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål, uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen och rapportera resultatet till myndighetsledningen enligt 4 och 9 §§ internrevisionsförordningen. Det är ett av flera underlag för myndighetsledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Tabell 5 visar förekomsten av de underlag som ligger till grund för bedömningen av intern styrning och kontroll. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 5. Underlag för bedömningen av intern styrning och kontroll

Underlag för bedömningen	2023 ²⁷
Ett underlag framtaget av central stabs- eller controllerfunktion	62
Myndighetens arbete med riskhantering	67
Rapport från myndighetens uppföljning och bedömning	61
Intyganden om intern styrning och kontroll från andra delar av organisationen	47
Internrevisionens granskningsrapporter	62
En övergripande bedömning av den interna styrningen och kontrollen från internrevisionen	37
Rapportering från Riksrevisionen	57
Annat underlag	14

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 6 (se bilaga 2).

Internrevisionens resultat ska rapporteras till myndighetsledningen och är ett underlag som ska användas vid bedömningen av intern styrning och kontroll enligt 5 § förordningen om intern styrning och kontroll. Men det används inte av alla myndighetsledningar.

²⁷ Frågan har inte ställts för tidigare år.

Som grund för bedömningen av intern styrning och kontroll använder myndighetsledningarna i stor omfattning även underlag från myndighetens riskhantering och underlag framtaget av den centrala stabs- eller controllerfunktionen.

Knappt hälften av myndigheterna använder en övergripande bedömning av den interna styrningen och kontrollen från internrevisionen. Med tanke på att internrevisionen ska granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen är det rimligt att myndighetsledningarna har ett sådant underlag för sin bedömning.

Några av myndigheterna använder andra underlag för sin bedömning. Exempel på andra underlag är

- andra externa granskningar/inspektioner
- information/underlag vid styrelsemöten
- ISO-revisionen
- rätts- och säkerhetschefernas bedömning
- dataskyddsombudets rapportering
- årlig säkerhetsrapport.

2.2.2 Ändamålsenligt i uppföljning och bedömning

Den systematiska och regelbundna uppföljningen och bedömningen av den interna styrningen och kontrollen enligt 5 § förordningen om intern styrning och kontroll är ändamålsenlig.

Tabell 6 visar antalet myndigheter som har en ändamålsenlig uppföljning och bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Tabell 6. Ändamålsenlig uppföljning och bedömning (antal myndigheter)

Uppföljning och bedömning	2023	2022	2021 ²⁸
Ändamålsenlig	59	55	42
Ändamålsenlig men med utvecklingsbehov	12	16	28
Inte ändamålsenlig	0	0	0
Antal myndigheter	71	71	70

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 5 (se bilaga 2).

Alla myndigheter bedömer att deras uppföljning och bedömning av den interna styrningen och kontrollen fungerar ändamålsenligt. Myndigheterna ska fortlöpande

²⁸ Frågan har inte ställts för tidigare år.

utveckla verksamheten och det gäller då även uppföljning och bedömning. Det är 17 procent av myndigheterna som ser ett utvecklingsbehov.

Utvecklingsbehovet avser exempelvis att

- öka systematiken i interna processer
- vidareutveckla arbetet med nyckelkontroller
- vidareutveckla arbetet med egenkontroller
- ta fram ett digitalt system för rapportering, värdering och analys
- utveckla processen för intern styrning och kontroll och riskhanteringsarbetet
- utveckla arbetsmetoden för framtagande och uppdatering av myndighetens väsentliga risker
- regelbundet följa upp åtgärdsplaner för höga risker
- ytterligare systematisera dokumentation och metodik
- utveckla process för chefers intygande av betryggande intern styrning och kontroll
- utveckla åtgärder med anledning av bedömningar.

2.2.3 Arbetet mot korruption

Enligt de allmänna råden till 2 kap. 9 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag bör myndighetens beskrivning av sitt arbete med intern styrning och kontroll i årsredovisningen omfatta myndighetens arbete med att förebygga korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.²⁹ De allmänna råden gäller fr.o.m. årsredovisningen för 2024, men redan för 2023 redovisar de flesta myndigheterna arbetet mot korruption i sin årsredovisning.

Tabell 7 visar hur många myndigheter som redovisar arbetet mot korruption.

Tabell 7. Arbetet mot korruption (antal myndigheter)

Redovisning	2023 ³⁰
Redovisar arbetet mot korruption	47
Redovisar inte arbetet mot korruption	24
Antal myndigheter	71

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 7 (se bilaga 2).

Två tredjedelar av myndigheterna uppger att de informerar om arbetet mot korruption i årsredovisningen. Vissa av de myndigheter som inte redovisar arbetet i årsredovisningen lämnar en sådan redovisning till myndighetens styrelse.

²⁹ ESV:s allmänna råd till 2 kap. 9 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd (ESVFA 2022:1) om årsredovisning och budgetunderlag.

³⁰ Frågan har inte ställts för tidigare år.

2.2.4 Styrelsemyndigheter med utskott

En mindre arbetsgrupp (s.k. revisionsutskott), som förbereder ärenden innan beslut av styrelsen, kan inrättas som en del av hur myndigheten organiseras enligt 4 § 2 myndighetsförordningen. Det kan exempelvis gälla

- beredning av ärenden om riktlinjer och revisionsplan för internrevision
- åtgärder med anledning av iakttagelser och rekommendationer från internrevision
- eventuella åtgärder med anledning av Riksrevisionens invändningar i revisionsberättelsen.

Tabell 8 visar hur många av styrelsemyndigheterna som har en mindre beredningsgrupp för ärenden inom exempelvis internrevision och intern styrning och kontroll.

Tabell 8. Styrelsemyndigheter med beredning utanför linje och stab (antal myndigheter)

Revisionsutskott	2023
Har inrättat s.k. revisionsutskott ³¹	23
Har inte inrättat s.k. revisionsutskott	19
Antal myndigheter	42

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 8 a (se bilaga 2).

Antalet styrelsemyndigheter med utskott har ökat från 18 till 23 stycken från 2019, då vi senast ställde frågan. Av de 23 myndigheterna är 8 stycken universitet.

Ett revisionsutskott kan i sin roll som ett beredande organ till styrelsen ha många olika uppgifter.

Tabell 9 visar uppgifterna som den mindre arbetsgruppen bereder. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

³¹ Tidigare frågade vi om beredningsgrupp och då omfattande frågan ledningsformerna styrelse och enrådighet. Tidigare utfall avser här ledningsformen styrelse,

Tabell 9. Uppgifter som bereds utanför linjen

Uppgifter	2023 ³²
Förslag till åtgärder med anledning av internrevisionens rapporter	16
Förslag till beslut om internrevisionens riktlinjer	21
Förslag till beslut om Internrevisionens revisionsplan	21
Förslag till åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapportering eller invändning i revisionsberättelsen	10
Andra uppgifter	15

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 8 b (se bilaga 2).

Den uppgift som nästan alla utskott bereder är förslagen till internrevisionens riktlinjer och revisionsplan. Men utskottet hanterar även andra frågor som berör myndighetens interna styrning och kontroll, ofta med koppling till internrevision.

Exempel på vad utskottet hanterar:

- Bereder ärenden med koppling till finansiell redovisning och intern styrning och kontroll.
- Diskuterar (internrevisionens) riskanalys och årsrapport.
- Följer internrevisionens arbete, inriktning och årsplanering.
- Följer regelbundet upp verksamhetens hantering av åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer.
- Kvalitetssäkrar myndighetens riskrapportering och budgetunderlag.
- Informerar sig om den externa revisionens inriktning och omfattning samt diskutera samordningen mellan den externa och interna revisionen.
- För minnesanteckningar vid egna möten och vid närmast följande styrelsemöte och rapporterar vad som hanterats vid utskottets senaste möte.
- Följer upp efterlevnaden av universitetets ramverk för intern styrning och kontroll, bedömer väsentliga iakttagelser från intern- och externrevision tillsammans med ledningens förslag till åtgärder samt bedöma den interna revisionens effektivitet och lämnar årligen ett utlåtande utifrån gjord bedömning.
- Följer upp efterlevnaden av universitetets policy för intern styrning och kontroll, bedömer internrevisionens effektivitet och kvalitet, säkerställer att extern kvalitetsutvärdering av internrevisionen genomförs vart 5 år samt följer upp eventuella åtgärder enligt utvärderingen.
- Tar del av och bedömer internrevisionens kvalitetsarbete.
- Bereder förslag till budgetram för internrevisionen.

³² Frågan har inte ställts för tidigare år.

- Utgör ett bollplank till internrevisionen.

Bemanningen av utskotten kan variera efter myndighetens karaktär och behov.

Tabell 10 visar hur utskotten bemannas. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 10. Hur bemannas revisionsutskottet

Bemanning	2023 ³³
Med styrelsens ordförande	11
Med myndighetschef	4
Med ledamöter från styrelsen	23
Med andra funktioner/befattningar	10

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 8 c (se bilaga 2).

I samtliga fall ingår ledamöter från styrelsen i utskottet. Det är också vanligt att styrelsens ordförande ingår, så är det i nästan hälften av revisionsutskotten. Även andra funktioner och befattningar kan ingå, exempelvis

- överdirektören (som myndighetschefens ställföreträdare eller i annan roll)
- chefer från linjen/verksamheten
- riskchef och chef för regelefterlevnad från staben
- internrevisionschef
- ekonomidirektör
- universitetsledning (under rektor)
- personalorganisationerna på universitet (har närvaro- och yttranderätt)
- studentrepresentant (universitet).

2.3 Risker i verksamheten

Myndigheterna ska fortlöpande utveckla sitt riskarbete genom att identifiera risker i verksamheten enligt 3 § förordningen om intern styrning och kontroll.

2.3.1 Arbetet med att identifiera risker

Myndigheterna gör bedömningen att det arbete som bedrivs för att identifiera väsentliga risker i verksamheten är ändamålsenligt.

³³ Frågan har inte ställts för tidigare år.

Tabell 11 visar antalet myndigheter som anser att arbetet med att identifiera risker i verksamheten är ändamålsenligt.

Tabell 11. Ändamålsenligheten i arbetet med att identifiera risker (antal myndigheter)

Riskarbetets ändamålsenlighet	2023	2022 ³⁴
Ja ändamålsenligt	56	47
Ja ändamålsenligt med utvecklingsbehov	15	24
Nej inte ändamålsenligt	0	0
Antal myndigheter	71	71

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 3 (se bilaga 2).

Alla myndigheter bedömer att deras arbete med att identifiera risker i verksamheten är ändamålsenligt. Myndigheterna ska fortlöpande utveckla verksamheten och det gäller även riskarbetet.

Drygt 20 procent av myndigheterna ser ett utvecklingsbehov, som exempelvis att

- utveckla riskhantering ur ett processperspektiv
- utveckla riskhanteringsarbetet generellt
- utveckla metoden för framtagande och uppdatering av myndighetens väsentliga risker
- utveckla riskanalysen till att omfatta en genomgång och dokumentation av de väsentligaste riskerna inom det ekonomiadministrativa området
- göra en genomgång och dokumentation av risker för korruption och andra former av oegentligheter inom verksamheternas olika processer
- regelbundet genomföra kompetensutveckling inom området
- utveckla hur myndigheten effektivt identifierar väsentliga risker
- samordna arbetet med myndighetens risker och skapa en mer systematisk uppföljning
- utveckla den övergripande riskidentifieringen inom administrativa processer
- få än mer ändamålsenliga arbetssätt för att diskutera risker i ledningsgruppen
- stärka hanteringen av risker som hanteras i särskild ordning, med uppföljning och kvalitetssäkring av relaterad rapportering
- förtydliga ansvar och mandat i de olika delarna i processen
- fånga upp att verksamheten kontinuerligt utför riskbegränsande åtgärder.

³⁴ Frågan har inte ställts för tidigare år.

2.3.2 Myndigheternas väsentliga riskområden

Myndigheternas väsentliga risker finns inom effektivitet, kompetensförsörjning, dataskydd, säkerhetsskydd och arbetsmiljö. Det är i stort samma områden som föregående år.

Tabell 12 visar hur många myndigheter som ser väsentliga risker inom olika områden. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 12. Väsentliga risker fördelat på områden

Väsentliga riskområden ³⁵	2023	2022 ³⁶
Verksamheten bedrivs effektivt (i förhållandet mellan kostnad, kvalitet och kvantitet) enligt 3 § myndighetsförordningen	47	42
Säkerhetsskydd enligt 2 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen	30	26
Dataskydd enligt artikel 24 dataskyddsförordningen	41	39
Kompetensförsörjning enligt 3 kap. 3 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag	43	43
Arbetsmiljö enligt 3 kap. 2 a § arbetsmiljölagen	30	27
Finansiering enligt 9 § anslagsförordningen	21	24
Betalningar enligt 9 § förordningen om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning	9	10
Krisförmåga enligt 7 § 1 förordningen om statliga myndigheters beredskap ³⁷	19	18
Att verksamheten blir tillförlitligt och rättvisande redovisad enligt 3 § myndighetsförordningen	11	9
Att verksamheten bedrivs med god hushållning (disponerade medel används för sitt ändamål) enligt 3 § myndighetsförordningen	20	23
Att förvaltade tillgångar skyddas enligt 22 § förordningen om myndigheters bokföring	3	8
Andra riskområden än ovan	39	35

Källa: Enkäten till myndigheterna, fråga 4 (se bilaga 2).

Myndigheterna har även kunnat ange egna områden där de ser väsentliga risker i verksamheten. Den är något fler myndigheter som har gjort det för 2023 jämfört med 2022. Några exempel på sådana områden:

- informationssäkerhet
- korruption eller oegentligheter
- trakasserier/hot/våld/påverkan mot personal
- kompetensförsörjning
- utvecklingen av verksamheten
- bristande systemstöd
- lokalkostnader

³⁵ Tre myndigheter har på grund av sekretesskäl valt att inte besvara frågan.

³⁶ Frågan har inte ställts för tidigare år.

³⁷ Förordningen om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap upphävdes den 1 oktober 2022. Motsvarande bestämmelse finns i 7 § 2 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

- upphandling
- rättsutvecklingen.

Flera av riskerna omfattar mer än ett verksamhetsområde inom myndigheten, dvs. att samma risk kan återkomma i flera av myndighetens uppgifter. De riskområden som anges i enkätens fritextfält är likartade jämfört med de områden som myndigheterna, om de så önskar, kan ange i årsredovisningen.

2.3.3 Myndigheterna informerar om risker i verksamheten

Myndigheten kan i årsredovisningen informera om väsentliga risker³⁸ och vad myndigheten gör för att acceptera riskerna när det är information av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av verksamheten.³⁹

Tabell 13 visar antalet myndigheter som redovisar väsentliga risker i verksamheten.

Tabell 13. Information om risker i verksamheten (antal myndigheter)

Information om risker	2023	2022	2021	2020	2019
Informerar om väsentliga risker	35	45	42	38	37
Informerar inte om risker	36	26	28	32	33
Antal myndigheter	71	71	70	70	70

Källa: Myndigheternas årsredovisningar.

Det är under femårsperioden 2019–2023 ett relativt likartat antal myndigheter som i årsredovisningen berättar om vilka väsentliga risker de ser i sin verksamhet. Många av riskerna är återkommande, som risker kopplade till it- och informationssäkerhet, medan andra är nya och speglar den tid vi befinner oss i.

Exempel på de risker som myndigheterna lyfter fram:

- it- och informationssäkerhet
- fysiskt och digitalt skydd av informationstillgångar
- att behovet av investeringar och it-kompetens för digitalisering överstiger de interna resurserna
- korruption/bedrägerier och andra oegentligheter
- informationspåverkan och risk för hot
- arbetsmiljö
- finansiering av verksamheten
- kompetensförsörjningen
- styrning av verksamheten

³⁸ Med väsentlig risk avses de omständigheter som påverkar möjligheten att fullgöra ansvaret för verksamheten.

³⁹ Som jämförelse kan nämnas att börsnoterade aktiebolag informerar i årsredovisningen om sina väsentliga risker enligt 6 kap. 1 § 3 årsredovisningslagen (1995:1554).

- rättsutvecklingens påverkan på verksamheten
- att gå i mål med verksamhetens omställningsarbete
- vad myndigheten presterar i förhållande till uppgifter och mål
- omvärldshot.

3 Den statliga internrevisionen

I det här kapitlet redovisar vi att myndigheterna följer internrevisionsförordningen och har nytta av internrevisionens granskning (3.1), att internrevisionen i relativt stor utsträckning bedömer myndighetens interna styrning och kontroll (avsnitt 3.2), att myndigheternas riktlinjer för sin internrevision i vissa delar behöver utvecklas (3.3) och att internrevisionens resurser har ökat något (3.4). Slutligen redovisar vi att 87 procent av myndigheterna har genomfört en extern kvalitetssäkring av sin internrevisionsfunktion under de senaste fem åren (3.5).

3.1 Myndigheterna följer internrevisionsförordningen och har nytta av internrevisionen

Myndigheterna har i allt väsentligt följt regelverket för internrevision. Ingen myndighet har rapporterat avvikelse från internrevisionsförordningen under 2023. Detsamma gällde för 2022.

ESV har även frågat myndigheterna om de anser att de iakttagelser och rekommendationer som internrevisionen lämnat i sin rapportering under 2023 har medfört förbättringar av myndighetens interna styrning och kontroll.

Tabell 14. Medför internrevisionens rapportering förbättringar (antal myndigheter)

Medför förbättringar	2023	2022 ⁴⁰
Ja den är ändamålsenlig	58	68
Ja ändamålsenligt med utvecklingsbehov	8	3
Nej (orsak kan anges)	5	0
Antal myndigheter	71	71

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 9 (se bilaga 2).

För 2023 anser en majoritet, 82 procent, av myndigheterna att internrevisionens rapportering i allt väsentligt har medfört förbättringar i myndighetens interna styrning och kontroll. Men det är en stor procentuell nedgång från de 96 procent som svarade ja för 2022. Det är även fler myndigheter (8 för 2023 jämfört med 3 för 2022) som har angivit att det finns förbättringsområden. Det är också 5 myndigheter som har svarat att internrevisionens rapportering inte medfört några förbättringar. För 2022 angav ingen av myndigheterna detta svarsalternativ.

De flesta kommentarerna om utvecklingsbehov som de 8 myndigheterna har lämnat gäller verksamheten. I sex av fallen kopplar kommentarerna till att myndigheten

⁴⁰ Frågan har inte ställts för tidigare år.

ännu inte har hunnit åtgärda de förbättringsåtgärder som internrevisionen föreslagit. I ett annat fall skriver myndigheten att ett förslag kan behöva övervägas på grund av kostnaden. I ytterligare ett fall lämnas en kommentar om att rekrytering av internrevisionschef pågår.

Kommentarerna från myndigheterna som har svarat nej på frågan om ändamålsenlighet behandlar i huvudsak frånvaron av resurser för internrevision, nyrekrytering av internrevisionschef och rapportering som inte har blivit avlämnad när enkäten besvarades.

ESV har för första gången ställt frågan om myndigheten brukar publicera internrevisionens rapporter på sin externa webbsida.⁴¹ Tre myndigheter har svarat att de publicerar alla internrevisionsrapporter på sin externa webb. Tre myndigheter har svarat att de publicerar ett urval. Huvuddelen av myndigheterna (65 stycken) publicerar aldrig internrevisionens rapporter på den externa webben. Det kan bl.a. bero på sekretess, bristande tillgänglighet eller att myndigheten valt att i stället tillgängliggöra rapporternas rubriker och ärendenummer på den externa sidan.

Flera av myndigheterna tillhandahåller internrevisionens rapporter på den interna webbsidan.

3.1.1 Myndighetsledningen beaktar internrevisionens förslag

Den statliga internrevisionen lämnar förslag till förbättringar av myndighetsledningens interna styrning och kontroll. Resultatet redovisas i form av iakttagelser och rekommendationer. Myndighetsledningen beslutar i stor omfattning om åtgärder med anledning av iakttagelserna och rekommendationerna.

Tabell 15 visar i vilken utsträckning myndighetsledningen har fattat sådana beslut under de senaste fem åren.

Tabell 15. Beslut om åtgärder för internrevisionens rekommendationer

Rekommendationer som leder till åtgärder	2023	2022	2021	2020	2019
Andel åtgärder	85 %	82 %	90 %	90 %	85 %

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 13 (se bilaga 2).

Andelen beslut om åtgärder är också hög över tiden, även om det finns variationer mellan åren. Internrevisionens rekommendationer är ofta övergripande formulerade för att myndighetsledningen med stöd av verksamheten ska kunna välja de mest lämpliga åtgärderna. ESV anser att åtgärden motsvarar rekommendationen om beslutet resulterar i det som rekommendationen syftar till.

⁴¹ Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 10 (se bilaga 2).

I de flesta fall då myndighetsledningen inte har beslutat om åtgärder finns det förklaringar till det. Den vanligaste förklaringen är att rekommendationerna är under beredning, vilket drygt 60 procent av myndigheterna har svarat (72 % för 2022). Att myndighetsledningen anser att det inte behövs någon åtgärd anger ca 15 procent av myndigheterna (22 % för 2022). Att beredningen inte har påbörjats än svarade drygt 10 procent (6 % för 2022).⁴²

3.1.2 Myndigheten följer upp att åtgärderna blir genomförda

Myndigheterna har fått frågan om de har rutiner för att följa upp att de åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation som myndighetsledningen beslutar om blir genomförda.

Tabell 16 visar i vilken utsträckning myndigheterna har sådana rutiner.

Tabell 16. Rutiner för att genomföra beslutade åtgärder (antal myndigheter)

Rutiner för att genomföra åtgärder	2023	2022	2021
Myndigheten har rutiner för att följa upp att åtgärderna blir genomförda	56	57	18
Myndigheten har rutiner för att följa upp åtgärderna men ser ett visst utvecklingsbehov	15	13	52
Myndigheten saknar rutiner för detta	0	1	0
Antal myndigheter	71	71	70

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 12 (se bilaga 2).

De flesta av myndigheterna upplever att de har rutiner för att följa upp vad som händer med de åtgärder som beslutats. För 2023 har 56 av 71 myndigheter svarat att de har rutiner för att följa upp att åtgärder som myndighetsledningen beslutat om blir genomförda. Resterande 15 myndigheter har svarat att de har rutiner men ser ett visst utvecklingsbehov.

Myndigheterna har även kunnat komplettera svaret med vilka utvecklingsbehov de ser för att internrevisionens iakttagelser och rekommendationer även i fortsättningen ska medföra förbättringar av myndighetens interna styrning och kontroll. Flera av dessa exempel knyter an till behovet av att förbättra myndighetens process och samordning genom att öka systematiseringen.

3.1.3 Råd och stöd som lämnas till myndighetsledningen av internrevisionen

En del av internrevisionens uppdrag är att på begäran ge råd och stöd till styrelsen och myndighetschefen.⁴³ Internrevisionen kan även ge råd och stöd till andra inom

⁴² Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 14 (se bilaga 2).

⁴³ 5 § internrevisionsförordningen (2006:1228).

myndigheten om det finns inskrivet i internrevisionens instruktion, som beslutas av myndighetsledningen.⁴⁴

Tabell 17 redovisar till vilka inom styrelsemyndigheter som internrevisionen har lämnat råd och stöd. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 17. Till vilka inom styrelsemyndigheter lämnar internrevisionen råd och stöd

Mottagare av internrevisionens råd och stöd	2023 ⁴⁵
Styrelsen	19
Myndighetschef (annat tillfälle än styrelsemöte)	23
Andra chefer och medarbetare	35
Internrevisionen har inte gett råd och stöd	4

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 15a (se bilaga 2).

Enkätsvaren visar att det är vanligast att internrevisionen lämnar råd och stöd till andra chefer och medarbetare. Det är i övrigt relativt jämnt utfall mellan styrelse och myndighetschef, med en liten övervikt för myndighetschefen. I fyra fall har internrevisionen inte lämnat råd och stöd. Som anledning har angivits att det inte har efterfrågats och att myndighetsledningen har prioriterat annat.

Tabell 18 redovisar till vilka inom enrådighetsmyndigheter som internrevisionen har lämnat råd och stöd. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 18. Till vilka inom enrådighetsmyndigheter lämnar internrevisionen råd och stöd

Mottagare av internrevisionens råd och stöd	2023 ⁴⁶
Myndighetschef	23
Andra chefer eller medarbetare	19
Internrevisionen har inte gett råd och stöd	4

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 15b (se bilaga 2).

I enrådighetsmyndigheterna är det vanligast att internrevisionen lämnar råd och stöd till myndighetschefen. Myndigheter där internrevisionen inte har lämnat råd och stöd förklarar det bl.a. med att det inte har efterfrågats av myndigheten.

⁴⁴ 10 § 1 internrevisionsförordningen (2006:1228).

⁴⁵ Frågorna tidigare år var inte uppdelade på styrelsemyndigheter och enrådighetsmyndigheter. På grund av det saknas jämförbara värden från tidigare år.

⁴⁶ Frågorna tidigare år var inte uppdelade på styrelsemyndigheter och enrådighetsmyndigheter. På grund av det saknas jämförbara värden från tidigare år.

Skillnaden mellan enrådgivningsmyndigheter och styrelsemyndigheter verkar vara att rådgivningen till andra chefer och medarbetare är mer frekvent i styrelsemyndigheterna.

3.1.4 Områden där råd och stöd lämnas av internrevisionen

Det finns en stor bredd på de områden där internrevisionen lämnar råd och stöd. De vanligaste områdena under 2023 var

- korruption och andra oegentligheter
- uppföljning av risker och vidtagna åtgärder enligt 5 § förordningen om intern styrning och kontroll
- fortlöpande utveckling av verksamheten.

Tabell 19 redovisar inom vilka områden som internrevisionen har lämnat råd och stöd under 2023. (Myndigheterna har kunnat lämna flera svarsalternativ.)

Tabell 19. Områden för internrevisionens råd och stöd (antal myndigheter)

Områden	2023	2022	2021 ⁴⁷
Korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter	34	27	30
Myndighetens organisation, arbetsfördelning eller delegering av beslutanderätt	24	29	22
Formerna för arbetet med verksamhetsplan	9	7	9
Formerna för att fortlöpande utveckla verksamheten	26	28	26
Formerna för samarbete med myndigheter och andra för att ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt staten som helhet	8	7	7
Formerna för att följa sådana förhållanden utanför myndigheten som har betydelse för verksamheten	6	6	5
Formerna för arbetet med att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk	24	25	27
Formerna för arbetet med att vidta nödvändiga åtgärder enligt 4 § förordning om intern styrning och kontroll	18	24	16
Formerna för att följa upp risker och vidtagna åtgärder enligt 5 § förordning om intern styrning och kontroll	30	28	21
Annat	21	19	20

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 15c (se bilaga 2).

Myndigheterna har även kunnat ange egna områden där internrevisionen ger stöd. Exempel på sådana egna områden:

- hantering av forskningsinfrastruktur
- it- och informationssäkerhet
- intern styrning och kontroll

⁴⁷ Frågan har inte ställts för tidigare år.

- projekthantering
- upphandling
- visselblåsarfunktion.

3.2 Internrevisionens bedömningar av den interna styrningen och kontrollen

Internrevisionen granskar om myndighetens interna styrning och kontroll ger en rimlig säkerhet för att fullgöra myndighetsledningens ansvar för verksamheten inför regeringen.⁴⁸ I den systematiska och löpande uppföljningen och bedömningen ska myndigheten beakta iakttagelser från bl.a. myndighetens internrevision. Det är ett underlag för myndighetsledningens bedömning av om den har säkerställt att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.⁴⁹

Tabell 20 redovisar i vilken utsträckning som myndighetsledningen har fått ett ställningstagande från internrevisionen om den interna styrningen och kontrollen.

Tabell 20. Uttalande från internrevisionen om den interna styrningen och kontrollen är betryggande (antal myndigheter)

Form av bedömning	2023	2022	2021	2020 ⁵⁰
Bedömning efter varje avslutad granskning	51	58	60	60
Samlad bedömning till myndighetsledningen	27	20	24	25
Internrevisionen lämnar ingen bedömning ⁵¹	8	-	-	-

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 19 (se bilaga 2).

De flesta myndighetsledningarna, 51 av 71, har efter varje avslutad granskning fått ett ställningstagande från sin internrevision om den interna styrningen och kontrollen ger en rimlig säkerhet inom de områden som granskats. Det är en minskning jämfört med 2022, då 58 av 71 myndighetsledningar fick det.

De flesta myndighetsledningar har inte fått någon samlad bedömning från internrevisionen inför bedömningen i årsredovisningen. Antalet som fått en samlad bedömning har ökat jämfört med de tre senaste åren. En sådan bedömning kan lämnas på myndighetsledningens önskemål eller på internrevisionens eget initiativ. Bedömningen kan exempelvis lämnas i en s.k. årsrapport, eller på annat sätt.

I de exempel på samlade bedömningar som myndigheternas internrevision har lämnat för 2023 är det relativt vanligt med en negation i yttrandet, dvs. att det inte finns något som talar emot bedömningen. Omdömena begränsas ofta till de granskningar

⁴⁸ 4 § internrevisionsförordningen (2006:1228).

⁴⁹ 5 § förordningen (2007:663) om intern styrning och kontroll.

⁵⁰ Frågan har inte ställts för tidigare år.

⁵¹ Svartaltemativet är nytt för 2023.

och analyser som internrevisionen har genomfört under året. Det är mindre vanligt med omdömen som har en villkorad försäkran som på något sätt avgränsar bedömningen till vissa områden (se bilaga 3).

3.2.1 Internrevisionens granskning används inte som revisionsbevis

Riksrevisionen uttalar sig om huruvida det har framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.⁵² För ett sådant uttalande kan internrevisionens resultat vara ett underlag.⁵³ Riksrevisionens har under senare år inte använt internrevisionens arbete som revisionsbevis för Riksrevisionens uttalande.⁵⁴ När det gäller 2023 så har ESV inte hunnit få motsvarande uppgift från Riksrevisionen före den här rapportens färdigställande.

ESV⁵⁵ uttalar sig om myndigheternas förvaltnings- och kontrollsystem av medel med direkt eller delat ansvar mellan EU och Sverige.⁵⁶ ESV använde inte internrevisionens granskning som revisionsbevis för uttalandena om myndigheternas förvaltnings- och kontrollsystem för hanteringen av EU-medel under 2023.

3.3 Myndigheternas riktlinjer för internrevisionen

Myndighetsledningens riktlinjer för internrevisionen ska vara aktuella.⁵⁷ De ligger till grund för myndighetsledningens och internrevisionens arbete med internrevisionen.

Tabell 21 redovisar myndigheternas svar om internrevisionens riktlinjers aktualitet.

Tabell 21. Är myndighetsledningens riktlinjer för internrevisionen aktuella (antal myndigheter)

Aktuella riktlinjer	2023	2022	2021	2020 ⁵⁸
Ja riktlinjerna är aktuella	60	59	51	69
Ja men det finns ett utvecklingsbehov	11	10	19	-
Nej riktlinjerna är inte aktuella	-	2	-	-
Antal myndigheter	71	71	-	-

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 11 (se bilaga 2).

⁵² Riksrevisionen gör även uttalanden om årsredovisningens upprättande, rättvisande bild, resultatredovisningens förenlighet med årsredovisningen och om myndighetsledningens förvaltning följer vissa regelverk. Det är områden som inte direkt följer av internrevisionens uppgift att granska intern styrning och kontroll.

⁵³ 8 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

⁵⁴ Riksrevisionen använder internrevisionens rapporter som underlag för sin initiala riskbedömning och planering samt som information inför bedömningen av myndighetsledningens uttalande.

⁵⁵ ESV har ett instruktionsenligt uppdrag att utföra revision av Sveriges hantering av EU-medel och främja en effektiv och korrekt hantering av dessa medel.

⁵⁶ Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län, Migrationsverket, Polismyndigheten, Rådet för europeiska socialfonden i Sverige, Statens jordbruksverk och Tillväxtverket. Sammanfattande information publiceras under april 2024 på esv.se under Publikationer.

⁵⁷ 10 § 1 internrevisionsförordningen (2006:1228).

⁵⁸ Frågan har inte ställts för tidigare år.

Av myndigheterna svarade 60 stycken att de har aktuella riktlinjer, vilket är en liten ökning jämfört med 2022. Det finns även ett utvecklingsbehov för riktlinjerna inom 11 myndigheter. I vissa fall är det en konsekvens av genomförda externa kvalitets-säkringar av internrevisionens verksamhet.

3.4 Internrevisionens resurser

Den statliga internrevisionens resurser håller sig relativt konstant mellan åren. För 2023 syns en uppgång med 8 årsarbetskrafter jämfört med 2022. Det är huvudsakligen årsarbetskrafterna inom myndigheternas internrevisionsfunktioner som har ökat, men även de köpta internrevisionstjänsterna har ökat något. Antalet årsarbetskrafter är nu tillbaka på 2020 års nivå.

I tabell 22 redovisas internrevisionens resurser mätt i antalet årsarbetskrafter under de senaste fem åren.

Tabell 22. Internrevisionens resurser (antal årsarbetskrafter)

Årsarbetskrafter inom och utom myndigheten	2023	2022	2021	2020	2019
Årsarbetskrafter som organisatoriskt har tillhört internrevisionen samt övriga anställda som har deltagit som resurs i internrevisionens granskningar	149	143	144	150	149
Årsarbetskrafter för upphandlade internrevisionstjänster	8	6	6	5	5
Summa årsarbetskrafter	157	149	150	155	154

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 18a, 18b (se bilaga 2).

Den statliga internrevisionen mätt i antal årsarbetskrafter har ökat något över tid. Förändringen i antalet årsarbetskrafter jämfört med 2022 går inte att härleda till en enskild orsak utan är ett netto av ett antal förändringar. De enskilda förändringarna är små och överstiger inte i något fall en årsarbetskraft för de enskilda myndigheterna. I några fall kan rekryteringar där det tagit tid att få internrevisionschefen på plats ha påverkat resursutfallet.

ESV har även för första gången ställt frågan till myndigheterna om vilken bemanning i antal årsarbetskrafter (inklusive köpta tjänster) som myndigheten har budgeterat för internrevisionsfunktionen avseende 2023⁵⁹. Vi har även bett myndigheterna förklara skillnaderna mellan budget och utfall i de fall där det uppgår till 10 procent eller mer.

Skillnaden mellan åren uppgick till totalt ca 10 årsarbetskrafter för samtliga myndigheter. Budgetavvikelsen är ett netto av både positiva och negativa skillnader, de allra flesta på mindre än 1 årsarbetskraft. De vanligaste förklaringarna till skillnaderna var sjukskrivningar, vakanser och svårigheter att rekrytera.

⁵⁹ Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 18 c (bilaga 2).

3.4.1 Resursmässigt små internrevisionsfunktioner

Under 2023 har 12 myndigheter haft resurser för internrevision som uppgått till mindre än 1 årsarbetskraft. Det är en liten minskning jämfört med 2022, då motsvarande antal var 13. Medeltalet årsarbetskrafter, inklusive upphandlade internrevisionstjänster, beräknas till 2,2 men spridningen är stor. För 2022 var medeltalet 2,1. För årsarbetskrafter som organisatoriskt tillhör internrevisionen är motsvarande medeltal 2,1 för 2023, jämfört med 2,0 för 2022.

Den vanligaste storleken på en internrevisionsfunktion är 1 årsarbetskraft eller mindre. Om vi enbart räknar med internrevisionens egna årsarbetskrafter hade 39 myndigheter 1 årsarbetskraft eller mindre under både 2023 och 2022. Inklusive köpta internrevisionstjänster sjunker antalet till 27 myndigheter för 2023 och 31 för 2022.

Det är mycket ovanligt med större internrevisionsfunktioner. Endast 6 stycken⁶⁰ av de 71 myndigheterna hade 5 årsarbetskrafter eller mer under 2023, jämfört med 7 för 2022. Polismyndigheten hade den största internrevisionen med 13 årsarbetskrafter.

Tabell 23 redovisar vilka myndigheter som har använt mindre än 1 årsarbetskraft (inklusive köpta tjänster) för internrevision under 2023.

Tabell 23. Myndigheter med mindre än en årsarbetskraft (antal årsarbetskrafter)

Myndighet	2023	2022	2021	2020	2019
Boverket	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Havs- och vattenmyndigheten	0,5	0,2	0,2	0,5	1,0
Inspektionen för vård och omsorg	0,7	0,3	0,7	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Jämtlands län	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Länsstyrelsen i Norrbottens län	0,3	0,5	1,0	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Stockholms län	0,7	1,0	1,0	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Västerbottens län	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Mittuniversitetet	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4
Myndigheten för yrkeshögskolan	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Skogsstyrelsen	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
Statens kulturråd	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5
Universitet och högskolerådet	0,5	0,6	0,3	0,3	0,6

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 18 a och 18 b (se bilaga 2).

Av de 12 myndigheter som har haft mindre än 1 årsarbetskraft för internrevision under 2023, hade 9 stycken mindre än 1 årsarbetskraft även under 2022.

⁶⁰ Arbetsförmedlingen, Försvarsmakten, Försäkringskassan, Polismyndigheten, Skatteverket och Trafikverket.

Länsstyrelsen i Norrbotten, Länsstyrelsen i Stockholm och Skogsstyrelsen har tillkommit på denna lista under 2023.

När resurserna vid en myndighet som tidigare har haft 1 årsarbetskraft går ner under 1 årsarbetskraft beror det ofta på att myndigheten är i en process för att nytillsätta en internrevisionschef eller ersätta en tidigare internrevisionschef.

En mer detaljerad redovisning av internrevisionens resurser finns i bilaga 4.

3.5 Intern och extern kvalitetssäkring av internrevisionens verksamhet

Den interna och externa kvalitetssäkringen av internrevisionsfunktionens verksamhet är en del av internrevisionens, och därmed myndighetens, fortlöpande utveckling av verksamheten. Genom extern granskning får myndigheten en utomstående parts bedömning av om internrevisionens verksamhet bedrivs i enlighet med god sed.

Den 31 december 2023 hade 87 procent av myndigheterna (61 stycken)⁶¹ genomfört en extern kvalitetssäkring under 2019–2023. Av de 71 myndigheterna var det alltså 9 stycken som inte hade gjort det. Det är samma utfall som för 2022.

Myndigheter som inte genomfört en extern kvalitetssäkring under de senaste 5 åren:

- Göteborgs universitet (genomförde 2018)
- Havs- och vattenmyndigheten (genomförde 2016)
- Inspektionen för vård och omsorg (har inte genomfört)
- Länsstyrelsen i Norrbottens län (genomförde 2017)
- Skatteverket (genomförde 2018)⁶²
- Statens kulturråd (genomförde 2016)
- Statens servicecenter (genomförde 2017)
- Stockholms universitet (genomförde 2018)⁶³
- Umeå universitet (genomförde 2018)⁶⁴.

En orsak till att en myndighet avvaktar med en extern kvalitetssäkring kan vara att den inte har haft någon internrevisionschef under en period eller att internrevisionschefen inte har varit verksam på myndigheten under någon längre tid.

⁶¹ En av myndigheterna, Mälardalens universitet, hade ännu inte varit internrevisionsmyndighet i fem år vid utgången av 2023 och har därför inte tagits med i beräkningen.

⁶² Extern kvalitetssäkring påbörjad 2023.

⁶³ Myndigheten har uppgivit att en extern kvalitetssäkring påbörjats i januari 2024.

⁶⁴ Senaste kvalitetssäkring genomfördes årsskiftet 2018/2019 och räknades med av ESV på 2018. Umeå universitet uppger att de kommer att genomföra nästa externa kvalitetssäkring under 2024.

Tabell 24 visar antalet myndigheter som har genomfört en extern kvalitetssäkring av sin internrevision under den senaste femårsperioden.

Tabell 24. Extern utvärdering av internrevisionen (antal myndigheter)

Aktiviteter vid extern utvärdering	2023	2022	2021	2020	2019
Myndigheten har genomfört en extern kvalitetssäkring av internrevisionen under den senaste femårsperioden	61 ⁶⁵	60	64	65	63
Resultatet av den externa utvärderingen har rapporterats till myndighetens ledning	63 ⁶⁶	61	65	60	57
Myndigheten har vidtagit eller planerat att vidta åtgärder för att hantera eventuella avvikelser som framkommit genom den externa utvärderingen	46 ⁶⁷	46	58	61 ⁶⁸	-

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 16 a, 16 b och 16 c (se bilaga 2).

Under 2023 utvärderade 15 myndigheter sin internrevision. Vi har tagit del av 14⁶⁹ av rapporterna. Samtliga myndigheter fick bedömningen att internrevisionsfunktionens verksamhet bedrevs i överensstämmelse med internrevisionsförordningen, ESV:s föreskrifter och allmänna råd⁷⁰, samt med IIA:s riktlinjer för yrkesmässig internrevision (IPPF)⁷¹.

En del av en extern kvalitetssäkring är de förbättringsförslag som redovisas i rapporterna. Det finns ett flertal förbättringsförslag i rapporterna från 2023. Ett urval av förslagen går att ta del av i bilaga 5.

ESV har även frågat myndigheterna om internrevisionsfunktionernas interna kvalitetsarbete. Myndigheternas interna kvalitetsarbete kan bl.a. avse

- fortlöpande tillsyn av internrevisionens verksamhet
- efterlevnad av regelverk och riktlinjer för internrevisionen
- regelbundna självutvärderingar eller utvärderingar av andra inom myndigheten av internrevisionens verksamhet.

⁶⁵ En av de 61 myndigheterna, Riksgäldskontoret, har uppgivit att de genomfört en extern kvalitetssäkring under 2023 men att rapporten kommer först 2024, efter föredragning för styrelsen.

⁶⁶ Eftersom antalet myndigheter som svarat ja på frågan överstiger det antal myndigheter som genomfört en extern kvalitetssäkring kan man anta att svaret är uttryck för en ambition att rapportera till myndighetens ledning när det blir aktuellt.

⁶⁷ Svaret på frågan kan nog delvis ses som en ambition från myndigheterna eftersom man kanske inte alltid vet hur detta hanterades när myndigheten genomförde en extern kvalitetssäkring senast.

⁶⁸ Delfrågan ställdes inte i enkäten för 2019.

⁶⁹ Riksgäldskontorets rapport var inte avlämnad vid denna rapports upprättande.

⁷⁰ Internrevisionsförordning (2006:1228) med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd ESVFA 2022:9.

⁷¹ The institute of Internal Auditors (IIA), International standards for the practice of Internal Auditing.

Tabell 25 visar svaren på frågan om det finns regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete.

Tabell 25. Regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete (antal myndigheter)

Regler och rutiner	2023	2022
Myndigheten har regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete	67	68
Myndigheten saknar regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete	4	3 ⁷²
Antal myndigheter	71	71

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 17 a (se bilaga 2).

Myndigheterna har även fått ange orsak till varför regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete saknas. Tre av de fyra myndigheter som har angivit att de saknar rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete uppger att rutiner är under utveckling. Den fjärde myndigheten har svarat att rutinerna ännu inte är fullt ut implementerade.

Tabell 26 visar svaren på frågan om vilka aktiviteter som myndigheternas interna kvalitetsarbete har omfattat.

Tabell 26. Myndigheternas interna kvalitetsarbete under 2023

Aktiviteter vid internt kvalitetsarbete	2023 ⁷³
Fortlöpande tillsyn av internrevisionens verksamhet	65
Efterlevnad av regelverk och riktlinjer för internrevisionen	62
Regelbundna självvärderingar eller utvärderingar av internrevisionens verksamhet från andra inom eller utanför myndigheten	54
Nej internt kvalitetsarbete har inte bedrivits under 2023	5

Källa: Enkät till myndigheterna, fråga 17 b (se bilaga 2).

Myndigheten har kunnat ange orsaker till att ett internt kvalitetsarbete inte har bedrivits. Orsakerna som myndigheterna angav var bl.a. resursbrist och i ett fall att det pågick nyrekrytering.

⁷² I ett fall inrättades internrevisionen i september 2022.

⁷³ Frågan har inte ställts för tidigare år.

Bilaga 1 Myndigheter som ska följa internrevisionsförordningen

Affärsverket svenska kraftnät	styrelse
Arbetsförmedlingen	styrelse
Boverket	enrådighet
Centrala studiestödsnämnden	enrådighet
Domstolsverket	enrådighet
E-hälsomyndigheten	styrelse
Finansinspektionen	styrelse
Fortifikationsverket	styrelse
Försvarets materielverk	styrelse
Försvarmakten	enrådighet
Försäkringskassan	styrelse
Göteborgs universitet	styrelse
Havs- och vattenmyndigheten	enrådighet
Inspektionen för vård och omsorg	enrådighet
Kammarkollegiet	enrådighet
Karlstads universitet	styrelse
Karolinska institutet	styrelse
Kriminalvården	enrådighet
Kronofogdemyndigheten	enrådighet
Kungl. tekniska högskolan	styrelse
Kustbevakningen	enrådighet
Lantmäteriet	styrelse
Linköpings universitet	styrelse
Linnéuniversitetet	styrelse
Luftfartsverket	styrelse
Luleå tekniska universitet	styrelse
Lunds universitet	styrelse
Läkemedelsverket	styrelse
Länsstyrelsen i Jämtlands län	enrådighet
Länsstyrelsen i Norrbottens län	enrådighet
Länsstyrelsen i Skåne län	enrådighet
Länsstyrelsen i Stockholms län	enrådighet
Länsstyrelsen i Västerbottens län	enrådighet
Länsstyrelsen Västra Götalands län	enrådighet
Malmö universitet	styrelse
Migrationsverket	enrådighet
Mittuniversitetet	styrelse

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	enrådighet
Myndigheten för yrkeshögskolan	enrådighet
Mälardalens universitet	styrelse
Naturvårdsverket	enrådighet
Pensionsmyndigheten	styrelse
Polismyndigheten	enrådighet
Riksgäldskontoret	styrelse
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	enrådighet
Skatteverket	styrelse
Skogsstyrelsen	styrelse
Socialstyrelsen	styrelse
Specialpedagogiska skolmyndigheten	enrådighet
Statens energimyndighet	enrådighet
Statens fastighetsverk	styrelse
Statens institutionsstyrelse	enrådighet
Statens jordbruksverk ⁷⁴	styrelse
Statens kulturråd	styrelse
Statens servicecenter	styrelse
Statens skolverk	enrådighet
Statens tjänstepensionsverk	styrelse
Statistiska centralbyrån	enrådighet
Stockholms universitet	styrelse
Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete	styrelse
Sveriges lantbruksuniversitet	styrelse
Säkerhetspolisen ⁷⁵	enrådighet
Tillväxtverket	styrelse
Totalförsvarets forskningsinstitut	styrelse
Trafikverket	styrelse
Transportstyrelsen	styrelse
Tullverket	enrådighet
Umeå universitet	styrelse
Universitets- och högskolerådet	styrelse
Uppsala universitet	styrelse
Utbetalningsmyndigheten	enrådighet
Åklagarmyndigheten	enrådighet
Örebro universitet	styrelse

⁷⁴ Myndigheten ska bedriva internrevision av EU-stöd inom länsstyrelserna, Sametinget och Skogsstyrelsen enligt 9 § förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk.

⁷⁵ ESV hämtar inte in information.

Bilaga 2 Frågorna till myndigheterna

Generella frågor

Fråga 1

Välj ledningsform

Myndigheten leds av en myndighetschef.

Myndigheten leds av en styrelse.

Fråga 2 a

Har myndigheten i allt väsentligt följt regelverken för internrevision och intern styrning och kontroll?

Ja

Nej avvikelse finns.

Fråga 2 b

Om nej, vilken regel (förordning eller föreskrift) har myndigheten inte följt?

Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll 2 § andra stycket om korruption m.m.

Förordning om intern styrning och kontroll 2 § tredje stycket om intern miljö.

Förordning om intern styrning och kontroll 3 § om riskanalys.

Förordning om intern styrning och kontroll 4 § om åtgärder.

Förordning om intern styrning och kontroll 5 § om uppföljning.

Förordning om intern styrning och kontroll 6 § om dokumentation.

Internrevisionsförordningen (2006:1228) 2 § om organisering.

Internrevisionsförordningen 3 § om granskning och förbättringar.

Internrevisionsförordningen 4 § om granskningens inriktning.

Internrevisionsförordningen 5 § om råd och stöd.

Internrevisionsförordningen 6 § om omfattning.

Internrevisionsförordningen 7 § om bedrivande.

Internrevisionsförordningen 9 § om rapportering.

Internrevisionsförordning 10 § 1 om riktlinjer för internrevisionen (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4 p. högskoleförordningen).

Internrevisionsförordning 10 § 2 om revisionsplan för internrevisionen (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4 p. högskoleförordningen).

Internrevisionsförordning 10 § 3 om åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4 p. högskoleförordningen).

Internrevisionsförordning 11 § om tillgång till uppgifter.

Myndighetsförordning 4 § 1-2 om arbetsordning (för lärosäten 2 kap 2 § 8 p. högskoleförordningen).

Myndighetsförordning 4 § 3 om verksamhetsplan (för lärosäten viktigare frågor om den interna resursfördelningen 2 kap 2 § 5 p. högskoleförordningen).

Myndighetsförordning 8 § 2 p. om att se till att de anställda är väl förtrogna med målen för verksamheten.

Myndighetsförordning 8 § 3 p. om att ta till vara och utveckla de anställdas erfarenhet och kompetens.

Om nej, vilken regel (förfordning eller föreskrift) har myndigheten inte följt?

Myndighetsförordning 13 § första stycket om direktiv och riktlinjer till myndighetschefen. (Motsvarande reglering saknas för lärosäten.)

Myndighetsförordning 13 § andra stycket om myndighetschefens ansvar att hålla styrelsen informerad om verksamheten, förse styrelsen med underlag för beslut och verkställa styrelsens beslut 13 § myndighetsförordningen. (Motsvarande reglering saknas för lärosäten.)

Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar missförhållanden, 2 kap. 4-9 § om externa rapporteringskanaler.

Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar missförhållanden, 5 kap. 2-10 § om interna rapporteringskanaler.

Annan avvikelse från processen för intern styrning och kontroll (inklusive reglerna för internrevision)

Myndighetens arbete med intern styrning och kontroll**Fråga 3****Är myndighetens arbete med att identifiera väsentliga risker i verksamheten enligt 3 § förordningen om intern styrning och kontroll ändamålsenligt för myndigheten?**

Ja

Ja men myndigheten ser ett visst utvecklingsbehov. Ange utvecklingsbehovet (fritext)

Nej. Orsak kan anges. (fritext)

Fråga 4**Till vilka områden kan myndighetens väsentliga risker hänföras?**

Myndighetens väsentliga risker avser att verksamheten bedrivs effektivt (i förhållandet mellan kostnad, kvalitet och kvantitet) enligt 3 § myndighetsförordningen.

Myndighetens väsentliga risker avser säkerhetsskydd enligt 2 kap.1 § säkerhetsskyddslagen.

Myndighetens väsentliga risker avser dataskydd enligt artikel 24 dataskyddsförordningen.

Myndighetens väsentliga risker avser kompetensförsörjning enligt 3 kap.3 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Myndighetens väsentliga risker avser arbetsmiljö enligt 3 kap 2 a §. arbetsmiljölagen.

Myndighetens väsentliga risker avser finansiering enligt 9 § anslagsförordningen.

Myndighetens väsentliga risker avser betalningar enligt 9 § förordningen om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning.

Myndighetens väsentliga risker avser risk och sårbarhetsanalys enligt 8 § förordningen om statliga myndigheters beredskap.

Myndighetens väsentliga risker avser att verksamheten blir tillförlitlig och rättvisande redovisad enligt 3 § myndighetsförordningen.

Myndighetens väsentliga risker avser att verksamheten bedrivs med god hushållning (disponerade medel används för sitt ända mål) enligt 3 § myndighetsförordningen.

Myndighetens väsentliga risker avser att förvaltade tillgångar skyddas enligt 22 § förordningen om myndigheters bokföring.

Myndighetens väsentliga risker avser annan risk än ovan (fritext).

Fråga 5

Är den systematiska och regelbundna uppföljningen och bedömningen av den interna styrningen och kontrollen ändamålsenlig för myndigheten?

Ja

Ja men myndigheten ser ett visst utvecklingsbehov. Ange utvecklingsbehovet (fritext)

Nej. Orsak kan anges. (fritext)

Fråga 6 (Ny fråga)

Vilka underlag använder sig myndigheten av för sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen i årsredovisningen?

Ett underlag framtaget av myndighetens stabsfunktion/centrala controllerfunktion (så kallade andra ansvarslinjen) med ett samordnande ansvar för arbetet med intern styrning och kontroll.

Myndighetens arbete med riskhantering.

Rapporteringen av myndighetens systematiska och regelbundna uppföljning och bedömning av verksamheten.

Intygandet om intern styrning och kontroll från chefer, eller från andra med ett delegerat ansvar för del av verksamhet i organisationen.

Internrevisionens granskningsrapporter.

En övergripande bedömning från internrevisionen om myndighetens interna styrning och kontroll (exempelvis utifrån granskningar).

Riksrevisionens rapportering.

Annat (fritext)

Fråga 7

Redovisar myndigheten uppgifter om sitt arbete mot korruption, otilbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter i årsredovisningen?

Ja

Nej (fritext)

Fråga 8a

Har styrelsen inrättat ett revisionsutskott till styrelsen för beredning av ärenden?

Ja

Nej

Fråga 8b

Om ja på fråga 8a: Vad är utskottets uppgifter?

Bereda förslag till åtgärder med anledning av internrevisionens rapporter.

Bereda förslag till beslut om internrevisionens riktlinjer.

Bereda förslag till beslut om internrevisionens revisionsplan.

Bereda förslag till åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapportering eller invändning i revisionsberättelsen.

Andra uppgifter (fritext)

Fråga 8c**Hur bemannas revisionsutskottet?**

Med styrelsens ordförande.

Med myndighetschef.

Med ledamöter från styrelsen.

Med andra funktioner/befattningar (ange vilka).

Fråga 9**Har internrevisionens rapporterade iakttagelser och rekommendationer under 2023 enligt 9 § internrevisionsförordningen i allt väsentligt medfört förbättringar av myndighetens interna styrning och kontroll?**

Ja

Ja men myndigheten ser ett visst utvecklingsbehov. Ange utvecklingsbehovet. (fritext)

Nej Orsak kan anges. (fritext)

Fråga 10**Publicerar myndigheten internrevisionens rapporter på myndighetens externa webbsida? (Avser förhållandet under 2023.)**

Ja, alla rapporter har publicerats (fritext)

Ja, ett urval rapporter har publicerats. (fritext: ange gärna urvalsprincip)

Nej, ingen rapport är publicerad. (fritext)

Fråga 11**Är myndighetens riktlinjer för internrevisionen enligt 10 § 1p internrevisionsförordningen aktuella?**

Ja

Ja men myndigheten ser ett visst utvecklingsbehov. Ange utvecklingsbehovet. (fritext)

Nej. Orsak kan anges (fritext)

Åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer**Fråga 12****Har myndigheten former för hur myndigheten följer upp att de av myndighetsledningen beslutade åtgärderna med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer enligt 10 § 3 p internrevisionsförordningen blir genomförda?**

Ja

Ja men myndigheten ser ett visst utvecklingsbehov. Ange utvecklingsbehovet. (fritext)

Nej. Orsak kan anges. (fritext)

Fråga 13

I vilken utsträckning har myndighetsledningen beslutat om åtgärder med anledning av de iakttagelser och rekommendationer som internrevisionen har rapporterat till myndighetsledningen?

Ange antal redovisade rekommendationer till myndighetsledningen under 2023. (fritext)

Ange antalet redovisade rekommendationer enligt ovan som myndighetsledningen har beslutat om åtgärder för senast vid tillfället för den här enkätens besvarande. (fritext)

Fråga 14

Om det finns rekommendationer som internrevisionen lämnat under 2023 där myndighetsledningen inte har beslutat om åtgärder, vilka är de huvudsakliga orsakerna till det?

Beredningen av förslagen till beslut om åtgärder pågår. Antal rekommendationer (fritext)

Beredning av förslagen till beslut om åtgärder har inte startat. Antal rekommendationer. (fritext)

Ledningen har beslutat att åtgärd inte ska vidtas. Antal rekommendationer. (fritext)

Råd och stöd från internrevisionen

Fråga 15 a

Har internrevisionen lämnat råd och stöd till myndigheten, enligt 5 § internrevisionsförordningen, under 2023? (Styrelsemyndighet)

Ja till styrelsen.

Ja till myndighetschefen vid annat tillfälle än ett styrelsemöte.

Ja till andra chefer eller medarbetare.

Nej internrevisionen har inte gett råd och stöd. Ange förklaring. (fritext)

Fråga 15 b

Har internrevisionen lämnat råd och stöd, enligt 5 § internrevisionsförordningen, till myndigheten under 2023? (Enrådighetsmyndighet)

Ja till myndighetschefen.

Ja till andra chefer eller medarbetare.

Nej internrevisionen har inte gett råd och stöd. Ange förklaring. (fritext)

Fråga 15 c

Inom vilka områden har internrevisionen lämnat råd och stöd till myndigheten under 2023?

Korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter i verksamheten enligt 2 § förordning om intern styrning och kontroll.

Myndighetens organisation, arbetsfördelning eller delegering av beslutanderätt enligt 4 § myndighetsförordningen.

Formerna för arbetet med verksamhetsplan enligt 4 § myndighetsförordningen.

Formerna för att fortlöpande utveckla verksamheten enligt 6 § myndighetsförordningen.

Formerna för samarbete med myndigheter och andra för att ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt staten som helhet enligt 6 § myndighetsförordningen.

Formerna för att följa sådana förhållanden utanför myndigheten som har betydelse för verksamheten enligt 6 § myndighetsförordningen.

Formerna för arbetet med att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk enligt 3 § förordning om intern styrning och kontroll.

Inom vilka områden har internrevisionen lämnat råd och stöd till myndigheten under 2023?

Formerna för arbetet med att vidta nödvändig åtgärder enligt 4 § förordning om intern styrning och kontroll.

Formerna för att följa upp risker och vidtagna åtgärder enligt 5 § om intern styrning och kontroll.

Annat. (fritext).

Internrevisionens externa kvalitetsarbete**Fråga 16 a****Har myndigheten genomfört en extern bedömning (kvalitetssäkring) av internrevisionen?**

Ja. Ange året när den genomfördes. (fritext).

Nej. Ange orsak. (fritext).

Fråga 16 b**Har resultatet av den externa bedömningen av myndighetens internrevision rapporterats till myndighetsledningen?**

Ja

Nej. Ange orsak. (fritext).

Fråga 16 c**Har myndigheten vidtagit eller planerat åtgärder för att hantera eventuella avvikelser som framkommit genom den externa bedömningen av internrevisionsfunktionen?**

Ja

Nej. Ange orsak. (fritext).

Inte aktuellt, inga avvikelser finns.

Internrevisionens interna kvalitetsarbete**Fråga 17 a****Har myndigheten regler och rutiner för internrevisionens interna kvalitetsarbete?**

Ja

Nej. Ange orsak. (fritext).

Fråga 17 b (ny fråga)**Vad har internrevisionens kvalitetsarbete under 2023 avsett?**

Fortlöpande tillsyn av internrevisionens verksamhet.

Efterlevnad av regelverk och riktlinjer för internrevisionen.

Regelbundna självvärderingar eller utvärderingar av internrevisionens verksamhet från andra inom eller utanför myndigheten.

Nej internt kvalitetsarbete har inte bedrivits under 2023, Ange orsak. (fritext).

Internrevisionens resurser

Fråga 18 a

Ange internrevisionens (interna) resurser för 2023 i årsarbetskrafter (I siffror med högst en decimal). I antalet årsarbetskrafter ingår de som organisatoriskt har tillhört internrevisionen samt övriga anställda som har deltagit som resurs i internrevisionens granskningar.

Antal årsarbetskrafter under 2022 inom myndighetens internrevision (fritext).

Fråga 18 b

Ange antal årsarbetskrafter (I siffror med högst en decimal) för köpta internrevisionstjänster under 2023.

Antal årsarbetskrafter under 2023 för upphandlade internrevisionstjänster. (fritext)

Fråga 18 c

Ange vilken bemanning i årsarbetskrafter inklusive köpta tjänster (I siffror med högst en decimal), som myndigheten budgeterat för internrevisionsfunktionen avseende 2023. (fritext med eventuell förklaring till större differenser, på minst 10 % mellan budget och utfall.)

Bemanning i årsarbetskrafter enligt budget för internrevisionsfunktionen avseende 2023, (fritext)

Internrevisionens bedömningar

Fråga 19

Vilken typ av bedömningar lämnar myndighetens internrevision till myndighetsledningen?

Myndighetens internrevision lämnar en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande efter varje avslutad granskning som ett underlag till den systematiska och regelbundna uppföljningen av myndighetens interna styrning och kontroll.

Myndighetens internrevision lämnar en samlad bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande som ett underlag inför att myndighetsledningen ska redovisa en bedömning av den interna styrningen och kontrollen i årsredovisningen. Ange hur den samlade bedömningen har formulerats. (fritext)

Myndighetens internrevision lämnar ingen bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll. (fritext)

Övriga synpunkter

Fråga 20

Övriga synpunkter som myndigheten vill lämna.

Övriga synpunkter. (fritext).

Bilaga 3 Samlad bedömning från internrevisionen

Exempel på en samlad bedömning av om myndighetsledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen. I de fall som myndighetens namn har skrivits ut i exemplet så har det ersatts med begreppet myndighetens.

Internrevisionen lämnar en bedömning utan undantag

I internrevisionens revisionsinsatser har det inte kommit fram några omständigheter som ger internrevisionen anledning att anse att myndighetens interna styrning och kontroll inte skulle ha fungerat på ett betryggande sätt under år 2023.

På basis av utförda granskningar och genomförd analys gör internrevisionen den samlade bedömningen att den interna styrningen och kontrollen med rimlig säkerhet kan anses ha varit betryggande under året.

Internrevisionen bedömer att iakttagelserna under 2023 inte ger anledning att anta att SFV:s interna styrning och kontroll inte skulle vara betryggande. Tillräckligt med åtgärder finns beslutade för de identifierade riskerna och arbeten pågår inom områden med hög risk.

Inom ramen för internrevisionens gransknings- och uppföljningsarbete 2023 har det inte noterats några hinder för att kunna betrakta processen för intern styrning och kontroll som betryggande på en myndighetsövergripande nivå. Beslutade åtgärder med anledning av granskningarna finns och internrevisionen har bedömt att myndigheten har ett systematiskt omhändertagande av iakttagelser och rekommendationer.

Internrevisionens sammanfattande bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll är att det inte har framkommit allvarliga brister i myndighetens interna styrning och kontroll. Bedömningen grundar sig endast på de revisioner som avslutats och rapporterats till styrelsen under 2023.

De brister som framkommit i gjorda granskningar 2022 bedöms av internrevisionen inte vara av sådan art att de risker universitetets förmåga att uppnå satta verksamhetsmål eller de krav som ställs i myndighetsförordningens 3 §. Det är därför med hänsyn taget till de åtgärder som konsistoriet beslutat vidta, internrevisionens sammantagna bedömning att den interna styrningen och kontrollen inom de granskade områdena är god.

Internrevisionen lämnar en bedömning med undantag

Utifrån genomförda och rapporterade granskningar till myndighetens chef under 2023 bedömer internrevisionen att myndighetens interna styrning och kontroll kan utvecklas ytterligare. Bedömningen grundar sig på konstaterade brister i samband med internrevisionens granskning av myndighetens avtalshantering som avslutats och rapporterats till myndighetens chef under 2023.

Internrevisionens sammanfattande bedömning är att myndigheten, med undantag av ett antal förbättringsområden, har en väl fungerande intern styrning och kontroll av verksamheten.

Bilaga 4 Internrevisionens resurser

Värdena i tabellen är hämtade från ESV:s enkät till internrevisionsmyndigheterna.

År=Årsarbetskrafter (anställda), Er=Externa resurser och T=Totalt.

Myndighet	År 2023	År 2022	År 2021	Er 2023	Er 2022	Er 2021	T 2023	T 2022	T 2021
Affärsverket svenska kraftnät	2,0	1,1	1,0	0,1	0,1	0,2	2,1	1,2	1,2
Arbetsförmedlingen	6,8	7,0	6,0	0,3	0,1	0,2	7,1	7,1	6,2
Boverket	0,8	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,0	1,0
Centrala studiestödsnämnden	1,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	1,0	0,5	0,5
Domstolsverket	2,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
E-hälsomyndigheten	1,0	1,0	1,5	1,0	0,0	0,0	2,0	1,0	1,5
Finansinspektionen	1,7	1,3	1,5	0,1	0,3	0,1	1,8	1,6	1,6
Fortifikationsverket	1,6	1,0	1,0	0,0	0,1	0,0	1,6	1,1	1,0
Försvarets materielverk	3,0	3,0	2,8	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	2,8
Försvarmakten	6,0	5,0	5,5	0,0	0,0	0,0	6,0	5,0	5,5
Försäkringskassan	9,0	9,0	5,0	0,0	0,2	1,4	9,0	9,2	6,4
Göteborgs universitet	2,0	2,0	2,0	0,1	0,0	0,1	2,1	2,0	2,1
Havs- och vattenmyndigheten	0,2	0,2	0,2	0,3	0,0	0,0	0,5	0,2	0,2
Inspektionen för vård och omsorg	0,7	0,0	0,3	0,0	0,3	0,4	0,7	0,3	0,7
Kammarkollegiet	1,0	1,0	1,0	0,2	0,0	0,0	1,2	1,0	1,0
Karlstads universitet	1,0	1,0	0,8	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,8
Karolinska institutet	3,7	3,8	4,2	0,0	0,0	0,0	3,7	3,8	4,2
Kriminalvården	3,0	3,0	3,0	0,1	0,0	0,2	3,1	3,0	3,2

Myndighet	År 2023	År 2022	År 2021	Er 2023	Er 2022	Er 2021	T 2023	T 2022	T 2021
Kronofogdemyndigheten	2,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
Kungliga tekniska högskolan	3,0	3,0	3,0	0,2	0,2	0,2	3,2	3,2	3,2
Kustbevakningen	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Lantmäteriet	1,5	2,0	2,0	0,5	0,1	0,0	2,0	2,1	2,0
Linköpings universitet	2,2	2,0	2,4	0,3	0,0	0,0	2,5	2,0	2,4
Linné universitetet	1,0	1,0	1,0	0,1	0,2	0,1	1,1	1,2	1,1
Luffartsverket	1,0	1,0	1,0	0,2	0,2	0,2	1,2	1,2	1,2
Luleå tekniska universitet	1,0	1,0	1,0	0,1	0,1	0,2	1,1	1,1	1,2
Lunds universitet	3,0	3,0	3,0	1,0	0,1	0,1	4,0	3,1	3,1
Läkemedelsverket	1,0	1,0	1,0	0,1	0,1	0,0	1,1	1,1	1,0
Länsstyrelsen i Jämtlands län	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4
Länsstyrelsen i Norrbottens län	0,3	0,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	1,0
Länsstyrelsen i Skåne län	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Stockholms län	0,7	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Västerbottens län	0,5	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,5	0,6	0,6
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Malmö universitet	1,0	0,3	1,0	0,0	0,8	0,1	1,0	1,1	1,1
Migrationsverket	4,0	3,5	3,4	0,0	0,0	0,0	4,0	3,5	3,4
Mittuniversitetet	0,7	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,7	0,5	0,5
MSB	1,5	1,5	2,2	0,1	0,1	0,0	1,6	1,6	2,2
Myndigheten för yrkeshögskolan	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,4
Mälardalens universitet	1,1	0,3	-	0,1	0,0	-	1,2	0,3	-
Naturvårdsverket	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Pensionsmyndigheten	2,0	1,7	2,0	0,2	0,3	0,2	2,2	2,0	2,2
Polismyndigheten	13,0	12,0	15,0	0,1	1,0	0,0	13,1	13,0	15,0

BILAGA 4 INTERNREVISIONENS RESURSER

Myndighet	År 2023	År 2022	År 2021	Er 2023	Er 2022	Er 2021	T 2023	T 2022	T 2021
Riksgäldskontoret	1,0	0,6	1,0	0,5	0,4	0,2	1,5	1,0	1,2
Svenska ESF-rådet	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Skatteverket	6,0	5,5	6,0	0,1	0,0	0,0	6,1	5,5	6,0
Skogsstyrelsen	0,8	1,0	1,0	0,1	0,0	0,0	0,9	1,0	1,0
Socialstyrelsen	1,0	1,0	1,0	0,0	0,1	0,0	1,0	1,0	1,0
Specialpedagogiska skolmyndigheten	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,1	1,0	1,0	1,1
Statens energimyndighet	1,0	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	1,1	0,3	0,2
Statens fastighetsverk	1,0	1,0	1,1	0,5	0,3	0,1	1,5	1,3	1,2
Statens institutionsstyrelse	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,1	1,0	1,0	1,1
Statens jordbruksverk	4,4	6,0	6,0	0,2	0,0	0,0	4,6	6,0	6,0
Statens kulturråd	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,0	0,8	0,6	0,5
Statens servicecenter	1,5	2,0	1,3	0,0	0,1	0,0	1,5	2,1	1,3
Statens skolverk	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Statens tjänstepensionsverk	1,0	1,0	0,3	0,1	0,1	0,2	1,1	1,1	0,5
Statistiska centralbyrån	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Stockholms universitet	2,8	2,8	3,0	0,3	0,0	0,1	3,1	2,8	3,1
Sida	3,7	3,2	3,9	0,1	0,2	0,1	3,8	3,4	4,0
Sveriges lantbruksuniversitet	2,6	2,5	2,5	0,0	0,0	0,1	2,6	2,5	2,6
Tillväxtverket	1,0	1,0	1,0	0,2	0,0	0,5	1,2	1,0	1,5
Totalförsvarets forskningsinstitut	1,0	1,0	1,0	0,2	0,2	0,0	1,2	1,2	1,0
Trafikverket	9,6	9,5	10,0	0,0	0,3	0,0	9,6	9,8	10,0
Transportstyrelsen	2,5	2,5	2,3	0,4	0,5	0,5	2,9	3,0	2,8
Tullverket	2,3	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	2,3	3,0	3,0
Umeå universitet	2,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,2	2,0	2,0	2,2
Universitets- och högskolerådet	0,5	0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,5	0,6	0,3

Myndighet	År 2023	År 2022	År 2021	Er 2023	Er 2022	Er 2021	T 2023	T 2022	T 2021
Uppsala universitet	4,0	3,3	3,0	0,0	0,1	0,0	4,0	3,4	3,0
Åklagarmyndigheten	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Örebro universitet	1,0	0,8	0,7	0,0	0,0	0,0	1,0	0,8	0,7
Summa (avrundat)	149	143	144	8	6	6	157	149	150

Bilaga 5 Förslag i externa kvalitetssäkringar

I de under 2023 genomförda externa kvalitetssäkringarna har bl.a. lämnats rekommendationer med utgångspunkt från IIA:s standarder (IPPF) och i 6 fall utifrån internrevisionsförordningen.

Internrevisionsförordningen (2006:1228)

2 a §

- Säkerställ att det i myndighetens arbetsordning tydliggörs att det är Statens ansvarsnämnd som beslutar om entledigande av internrevisionschefen.

4 §

- Definitionen av internrevisionens uppgift kan tydliggöras i policyn med en hänvisning till det som processen för intern styrning och kontroll ska leda till, d.v.s. att myndigheten uppnår sina mål, fullgör sina uppgifter, efterlever lagar och regler, redovisar verksamheten på ett rättvisande sätt samt hushållar väl med statens medel (se myndighetsförordningens 3 §).

Föreskrift till 4 §

- Vad gäller internrevisionens omfattning på arbetet framgår inte att internrevisionen särskilt ska beakta risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägerier och andra oegentligheter (se utvärdering av internrevisionsförordningen) vilket bör tydliggöras i såväl policy som i processer och mallar.
- Vi rekommenderar att internrevisionen lägger till ett obligatoriskt steg i planeringen av varje granskning för att bedöma om de föreligger någon risk för oegentligheter.

6 § 1

- Det bör tydliggöras att uppdraget även kan omfatta verksamhet som myndigheten outsourcar, tex. IT-drift.

11 §

- Rekommendation om att göra ett tillägg i riktlinjen att internrevisionen även ska ha tillgång till lokaler och personal för att kunna fullgöra sitt uppdrag.

Yrkesetiska koden (IIA)

Oberoende och objektivitet (IPPF 1100)

- Internrevisionens oberoende och objektivitet kan förtydligas/bekräftas genom bedömning i mallar och checklistor kopplat till respektive granskning.
- Eventuell risk för negativ påverkan bör dokumenteras i t.ex. en checklista eller annat underlag. Risken bör övervägas innan granskning påbörjas.
- I vilken omfattning som internrevisionen kan ha någon roll utöver internrevision finns inte reglerat i internrevisionens riktlinjer.
- Om internrevisionen har varit oberoende eller inte i sina aktiviteter under verksamhetsåret kan rapporteras i internrevisionens årsrapport.
- Policy för internrevision behöver också tydliggöra att internrevisorer ska avstå från att bedöma verksamhet för vilken de tidigare ansvarat, då objektiviteten kan anses vara påverkad om en internrevisor tillhandahåller säkringstjänster för verksamhet som denne ansvarat för under föregående år.
- För att stärka sitt oberoende och sin objektivitet såväl i sak som hur det kan uppfattas av utomstående bör internrevisionen ha en organisatorisk placering på avdelningsnivå.
- Vi rekommenderar att i myndighetens riktlinjer för internrevision skrivs in att internrevisionen avgör vilken information den behöver för att fullgöra sitt uppdrag.
- När eventuella intressekonflikter påverkar arbetet ska internrevisionschefen rapportera detta till generaldirektören.

Kompetens och vederbörlig yrkesskicklighet (IPPF 1200)

- Enligt standarder ska internrevisionen överväga att använda sig av IT-baserade revisionsmetoder och andra dataanalystekniker i sitt arbete. För att säkerställa att detta sker rekommenderar vi att det införs ett tydligt ställningstagande i respektive granskning huruvida IT-baserad revisionsmetod eller användande av andra dataanalystekniker bör användas i aktuell granskning.
- Inkludera hur rådgivningsuppdrag ska hanteras i metodiken.
- Internrevisionens årliga plan bör även kompletteras med avsatt tid och budget för internrevisorernas fortsatta kompetensutveckling.
- Vi rekommenderar internrevisionen att dokumentera sina överväganden i ”Fördjupad riskanalys och uppdragsplan”

Kvalitetssäkrings och kvalitetsförbättringsprogram (IPPF 1300)

- Rekommenderar internrevisionen att efter avslutad granskning skicka ut enkäter till de medarbetare man varit i kontakt med under granskningen.

- Den löpande övervakningen av respektive granskningsuppdrag kan förstärkas, särskilt avseende tydligheten i när olika delmoment så som fördjupad riskanalys, granskningsplan, granskningsprogram samt slutsatser har kvalitetssäkrats.
- Slutkontrollistan kan utvecklas kvalitativt och bör användas mer konsekvent i granskningarna.
- Utforma och säkerställ tillämpningen av ett systematiskt kvalitetssäkringsprogram för internrevisionen. Säkerställ att extern kvalitetsutvärdering sked minst vart femte år.
- Internrevisionschefen bör utveckla en process för att mäta värdet av internrevisionen, t.ex. utgående från beslutade framgångsfaktorer. Vi ger dessutom vår fulla support till att internrevisionen prioriterar arbetet med att utveckla processen för återkoppling.

Leda internrevisionsverksamhet (IPPF 2000)

- Revisionsplanen bör ha en skrivning hur eventuella justeringar ska ske under året om väsentliga förändringar sker i verksamheten eller i den identifierade riskbilden.
- Det finns inget ställningstagande utifrån det totala resursbehovet om konsulter behöver avropas eller befintlig kompetens är tillräcklig.
- Revisionsplanen bör kompletteras med en bedömning av resurser och kompetens, utifrån de risker som är högre viktade. I nuläget framgår det inte om resurserna är tillräckliga utifrån riskbilden.
- Vi rekommenderar internrevisionschefen att föra en diskussion med generaldirektören och övrig ledning kring vilka förväntningar som finns på internrevisionens utlåtanden och andra slutsatser, främst periodiskt men även för hela organisationen.
- Internrevisionschefen bör diskutera eventuella resursbegränsningar och vilka effekter det kan få på vilka väsentliga risker som inte kan täckas.
- Internrevisionschefen bör systematisera sin kartläggning av hur organisationens mest väsentliga risker täcks utifrån organisationens riskanalys respektive internrevisionens riskanalys.

Arbetets karaktär (IPPF 2100)

- Vi rekommenderar internrevisionen att vid sin utvärdering av kontrollernas ändamålsenlighet och effektivitet använda sig av kriterierna för god intern styrning och kontroll.

Planering av uppdrag (IPPF 2200)

- Projektplanen bör även omfatta följande aspekter: Separat rubrik om risk för oegentligheter, jäv etc. Bedömning av oberoende/objektivitet. Bedömning av kompetens och eventuellt behov av konsulter.
- Det rekommenderas att checklistan fylls i som en intern bekräftelse att alla steg genomförs och kompletteras med följande: Bedömning om oberoende/objektivitet. Fördjupad riskanalys med kontrollmål. Säkerställande att alla checklistor, mallar mm fylls i. Dokumenterat underlag och analys till iakttagelser. Riskbedömning/uppdrag till nya granskningar dokumenteras.
- Rekommenderar internrevisionen att se över och tydligare strukturera arbetsmetodikerna för analys samt hur gjord analys dokumenteras. Detta kan exempelvis genom att skapa plats i granskningsplanen eller annat dokument för att löpande dokumentera risker, revisionsbevis och kopplade iakttagelser.
- Den fördjupade riskanalysen som görs i samband med att granskningen startar behöver utvecklas. Det är i detta skede som ett stort förarbete görs och bör dokumenteras ytterligare för att få en bättre bakgrundsbild till den inriktning som väljs för granskningen.
- Formalisera arbetets struktur avseende dokumenthantering och arbetsprogram.
- Ta fram erforderliga mallar för att säkerställa att de överväganden som genomförs i planeringsfasen dokumenteras.

Genomföra uppdrag (IPPF 2300)

- Säkerställ en ändamålsenlig övervakning för att se till att målen nås, kvaliteten säkerställs och att medarbetarna får kontinuerlig feedback, ex genom att öka tydligheten i när olika delmoment så som fördjupad riskanalys, granskningsplan, granskningsprogram samt slutsatser har kvalitetssäkrats.
- Rekommenderar internrevisionschefen att dokumentera arkiveringsregler för förvaring och bevarande av uppdragsdokumentation samt regler för förvaring och bevarande av eventuell rådgivningsdokumentation.
- Handledningen bör inkludera vilken dokumentation som ska upprättas vid genomförande av en granskning och hur dokumentationen ska bevaras, för att skapa en tydlig spårbarhet. Det bör finnas en kvalitetschecklista som säkerställer dokumentens upprättande och godkännande.

Kommunicera resultat (IPPF 2400)

- I riktlinjen saknas en punkt som redogör för hanteringen av väsentliga fel i rapporteringen och för hur eventuella fel ska rättas. Riktlinjen kan kompletteras med en sådan instruktion.

- Rekommenderar att internrevisionen klassificerar iakttagelser i rapporten utifrån vilka som är mest kritiska att hantera för att stötta verksamheten i dess åtgärdshantering.
- Internrevisionen bör säkerställa att internrevisionens årsrapport fastställs i tid så att den kan utgöra underlag till uttalandet och intern styrning och kontroll i årsredovisningen.
- Det bör framgå i riktlinjen om styrelsen förväntar sig att internrevisionen ska ange ett samlat omdöme om organisationens interna styrning och kontroll samt på vilken information det omdömet förväntas vara grundat.

Övervaka åtgärdshantering (IPPF 2500)

- Tydliggör och fastställ hur uppföljning av de åtgärder GD beslutat om utifrån de rekommendationer som internrevisionen lämnat. Utveckla även rutiner för hur åtgärder som inte följer plan ska hanteras och följas upp, samt hur eventuell ny bedömning av riskacceptans ska genomföras.

Kommunicera ledningens acceptans av risker (IPPF 2600)

- I policyn bör det också tydliggöras att internrevisionen ska rapportera till styrelsen i de fall internrevisionen bedömer att verksamheten accepterar en för stor risk.

Ordlista

ansvaret för verksamheten

(inom myndigheter under regeringen) styrelsen eller myndighetschefen (vid enrådighet) ska se till att verksamheten bedrivs effektivt enligt gällande rätt, att verksamheten redovisas tillförlitligt och rättvisande samt att myndigheten hushållar väl med statens medel

Myndighetsförordning (2007:515)

3 § Myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och skall se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

myndigheternas interna styrning och kontroll

(inom myndigheter under regeringen) styrelsens eller myndighetschefens (vid enrådighet) ordning (system) som ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven som följer av ansvaret för verksamheten

Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll

2 § Myndighetsledningen ansvarar för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. Denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

statlig internrevision

(inom myndigheter under regeringen) styrelsens eller myndighetschefens (vid enrådighet) funktion för att självständigt granska och ge förslag till förbättringar av myndighetens interna styrning och kontroll samt granska om den fungerar betryggande

Internrevisionsförordning (2006:1228)

3 § Internrevisionen ska granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

4 § Internrevisionen ska utifrån en analys av verksamhetens risker självständigt granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.